

Spoznali smo, da s kvalitetnim delom lahko uspemo

V maju sta bili za čevljarje dve pomembni sejamski prireditvi. Prva je bila v Milanu, kjer so razstavljalci prikazali poleg vzorcev naravnega in umetnega usnja tudi nove dosežke na področju strojne opreme za čevljarstvo in usnjarsko industrijo. Milansko prireditev so obiskali tudi naši predstavniki iz tehničnega sektorja, predvsem zaradi ogleda novih strojev in naprav.

Druga, prav tako pomembna prireditev je bila v Pirmasensu, kjer so bili predstavljeni naravni in umetni materiali za zgornje in spodnje dele obutve, ki se uporabljajo v čevljarstvu in usnjarski industriji. Posebna značilnost sejma v Pirmasensu je predvsem predstavitev gibanja cen materialov za tekočo sezono. Sejem je predstavil materiale za sezono pomlad-poletje 1985, cene pa veljajo za sezono jesen-zima 1984.

Na vprašanje znanim proizvajalcem usnja: kakšne bodo cene v obdobju od maja do decembra 1984, je bil odgovor skoraj vedno enak. Cene naravnega usnja bodo porasle za okrog 5–12%. Predvidevajo, da so sedanje cene za goveje usnje, to je 60–65 nemških mark m² zamčene, da pa bo v zadnjem četrtletju po-

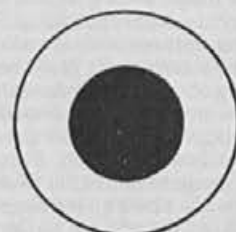
novno že občutna rast cen, izražena v prej omenjenih procentih. Zaradi lažjega razumevanja naj povem, da stane usnje iz govejih kož anilinske dodelave v Italiji okrog 3.650 din/m², v ZRN približno 4.050 din/m², v obeh primerih so na osnovno ceno usnja priračunane tudi carinske dajatve in vsi ostali spremljajoči stroški, medtem ko so cene usnja na jugoslovanskem trgu od 4.300 do 5.200 din za m². Pri tem moramo upoštevati tudi obvezno devizno združevanje za nabavo domačega usnja, kar znese od 2–12 \$ za m² usnja.

Poleg pregleda med gibanjem svetovnih cen usnja, smo si na sejmu ogledali tudi nove modele kopit, ki niso bistveno drugačni od sedanjih, razen določenih izpeljank, ki naj bi v končni fazi dali obutvi modni poudarek.

Kako pomembno je za našo DO poznavanje svetovnih cen in veliko število proizvajalcev usnja, nam pove tudi podatek, da nekaj let nazaj nismo uvažali, razen vzorčnih materialov, nobenega usnja. V letu 1983 smo uvozili okrog 15.000 m² usnja, medtem, ko ga bomo v letu 1984 skoraj 100.000 m², kar predstavlja več kot 25 starih milijard dinarjev. To pa je toliko, da nam lahko bistveno izboljša ali poslabša rezultat dela.

Natančen opazovalec sejma je lahko iz množice predstavljanih modelov usnja, obutve in ostalih spremljajočih materialov spoznal, da ni izhod v stalni menjavi barvnih odtenkov, različnih konic pri kopitih in uporabe različnih materialov. Osnova za pravilno dopadljivo in dohodkovno uspešno pripravljeno novo kolekcijo obutve je v pravilni kombinaciji že poznanih barvnih odtenkov, kvalitetno izbranemu naravnemu usnju in umetnemu usnju in ostalih spremljajočih materialih, kakor tudi v kvalitetni izdelavi, ki naj da končnemu izdelku pomembno vrednost, kar edino lahko firmo uveljavi ali pa jo onemogoči, če tega ne upošteva.

Jože Bogataj

NAŠE CENE

VIŠJE ZA 20 %

Inflacija pri nas je bila lani najmanj 60%, s težnjo nadaljnje rasti. V zahodnem svetu je leta povprečno 5–6%, in kot kaže, bo pri tem ostalo. Povečanje razlik med našo inflacijo in inflacijo v zahodnem svetu nam onemogoča uspešnost v izvozu in povečuje odvisnost od uvoza repromateriala. Da bi zaustavili inflacijo, je bila pri nas sprejeta projekcija gibanja cen v letu 1984. V projekciji je določen odstotek povečanja cen po četrtletjih za vse panoge gospodarstva. Za obutev je predvideno 20% za vse leto. Pri postavljanju cen se bomo morali vključiti v določene okvire, kar pa bo zaradi stalnega porasta cen repromateriala in ostalih stroškov težko uresničljivo. Ker povsod to ni mogoče v skladu s projekcijo, moramo za domače tržišče zožiti proizvodni program. Tako bodo delali tudi ostali proizvajalci, kar bo nujno privedlo do slabše ponudbe blaga na našem tržišču. V našem programu se bomo najtežje vključili pri tekmovalnih smučarskih čevljih. Če nam ne bodo odobrili cen za tekmovalne smučarske čevlje, jih za domače tržišče ne bomo mogli delati. Z ostalo obutvijo pa se bomo lahko vključili v projekcijo, kar pomeni, da bomo zaradi cen jesensko-zimsko obutev pravočasno poslali na trg.

Silva Pivk

Ob rob sklepov delavskih svetov

Delegati delavskih svetov TOZD, DSSS in delovne organizacije so na svojih 3. rednih sejah 21. in 22. maja 1984 razpravljali o mnogih vprašanih in med drugim:

— ugotovili, da je višina indeksa uspešnosti poslovnih delavcev, ki je odvisna od poprečja indeksa konvertibilnega izvoza na delavca v Alpini, v primerjavi s konvertibilnim izvozom na delavca v usnjarskopredelovalni industriji 98,26 ter indeksa dohodka na delavca v Alpini, v primerjavi z dohodkom na delavca v usnjarskopredelovalni industriji 127,98. Poprečje indeksov je tako 112,98. Stimulacija se na podlagi indeksov po pravilniku poveča z 8 na 10 %.

— sprejeli so sklep o pripravi in sprejetju srednjoročnega plana DO Alpina za obdobje 1986—1990

— potrdili so nove višine povračil stroškov, ki so jih imeli delavci pri opravljanju del oz. nalog za temeljno organizacijo.

Delavski svet delovne organizacije je poleg vprašanj, ki so jih obravnavali tudi drugi delavski svet potrdil sklepe odbora za izobraževanje o podelitvah štipendij, kjer se je na 50 razpisanih štipendij za obutveno smer prijavilo samo 13 prosilcev. Za kovinarsko smer se je na štiri razpisane štipendije prijavilo 7 prosilcev, trije so bili odklonjeni. Razpisana in podeljena je bila ena štipendija za kuharsko smer. Za štiri razpisane štipendije za ekonomsko srednjo šolo je bilo prijavih kar 15 prosilcev. Štipendije so bile podeljene po uspehu najboljšim prosilcem. Po ena štipendija je bila podeljena za študij ekonomije I. in za II. stopnjo in za kemijsko fakulteto.

Obravnavane so bile tudi prijave za oddelek obutvene šole v Žireh. Odbor je pri odobritvi šolanja upošteval kriterije. Za tehnično čevljarstvo šolo je bilo odobreno šolanje 19 prosilcem, za kvalifikacijo v obutveni stroki 9, za prekvalifikacijo v obutveno stroko pa 8 prosilcem.

Marka Kavčiča so potrdili kot možnega kandidata za štipendijo iz Titovega sklada.

Delavski svet TOZD Proizvodnja je razpravljala še naslednje:

— sprejet je bil samoupravni sporazum o združevanju sredstev v surovinsko bazo za surove kože za leto 1984. Alpina bo v te namene združila 8.290.000,— din. Za ta znesek združevanja pa bo dobila 30.500 m² govejega usnja z licem, 29.000 m² govejih ceplencev, 4.000 m² svinjskega velurja, 14.500 m² svinjskih podlog ter 2.500 m² svinjskega cepljenca. Devizna udeležba za izgotovljeno goveje usnje in cepljenec, svinjski velur in svinjsko podlogo je 2 \$, za cepljenec iz svinjskega usnja pa 1 \$ za m².

— sprejet je bil samoupravni sporazum o združevanju sredstev za izgradnjo primarne telefonske mreže v industrijski coni

Žiri. Alpina bo pokrila 45 % investicije za kable v industrijski coni, delež Alpine pa znaša 2.421.000,— din.

— sprejet je bil sklep o ustanovitvi novih del oz. nalog:

6933 — erodiranje orodij I (13. sk.), 6934 — erodiranje orodij II (11. sk.), 6935 — vlivanje barvnih kovin in obdelava odlitkov (12. sk.) in 6936 — varjenje in izdelava orodij (12. sk.). Pri delu 6927 in 6928 — izdelava nekovinskih orodij I in II so potrdili dopolnitev opisa del oz. nalog, skupina pa se s tem ni spremenila.

Analitična ocena pa se je za 20 točk povečala pri delu 6301 — vodenje dela v skalnici. S tem pa se je spremenila skupina iz 11. v 12.

— sprejeta je bila pogodba o oddaji planinskega doma na Goropekah v zakup Franetu Pišlarju iz Škofje Loke. Zakupnina za prvih šest mesecev znaša 10.000,— din, za naslednjih šest mesecev pa 15.000,— din. Pogodba je bila sklenjena za eno leto. Če bomo z delom zakupnika po preteku enega leta zadovoljni, bomo pogodbo podaljšali.

— imenovali so komisije za reševanje reklamacij obutve po posameznih linijah

— podaljšan je bil samoupravni sporazum z OOUR Kooperacija Viko Varaždin

— za potrebe obratnih sredstev se pri Osnovni banki Priština, poslovna enota Beograd veže 10.000.000,— din za dobo 36 mesecev po obrestni meri, ki je 2 % nižja od obrestne mere eskonta menic. Sredstva se vežejo s ciljem, da se pridobi eskontni limit v višini 25.000.000,— din po veljavnih obrestnih merah

— odobrili so povečanje stroškov zaradi podražitev, v višini 20 % k predračunski vsoti za hladilno vodo pri hali Plastike

— za asfaltiranje dvorišne poti med skladiščem končnih izdelkov in skladiščem lahko vnetljivih materialov so odobrili dodatna finančna sredstva, v višini 1.841.400,— din

— za gradnjo skladišča lahko vnetljivih materialov so zaradi povečanja stroškov in podražitev pri gradnji odobrili dodatna finančna sredstva v višini 3.322.000,— din

— odobren je bil nakup novega trakastega konfekcijskega transporterja z rezervnimi deli in 150 kom. plastičnimi zabočki v vrednosti 1.387.417,— din za Col

— sprejet je bil predlog za odobritev kredita proizvajalca pri nakupu stroja za brizganje Belmatik od Belišča.

Delavski svet TOZD Prodaja je poleg točk, ki so jih obravnavali tudi drugi delavski sveti razpravljali še o:

— nagrajevanju v MPM: zaradi najmanjšega indeksa dohodka v MPM je bila popravljena regresivna skala za 5 %. V II. četrtletju pa mora biti rast OD po TOZD enaka, v primeru, da

dogovarjamo se - dogovorili smo se

bodo odstopanja, se skala spremeni

— za vodenje prodajalne Beograd I. je bila imenovana Milomirka Gnjatović

— sprejet je bil sklep, da se podpiše pogodba o nakupu lokala v Tuzli

— Osnovni šoli padlih prvoborcev Žiri so brezplačno dali 7 kom. že odpisanih računskih strojev Rudi Čajevec za tehnični pouk

— že na prejšnjih sejah so obravnavali probleme pri aranžiranju izložb. Ker nimamo lastne aranžerske službe, je DS prodajalnam odobril znesek za aranžiranje. Glede na velikost izložb, so prodajalne razvrščene v tri grupe. I. grupi pripada za aranžiranje izložb 10.000,— din, II. grupi 8.000,— in III. grupi 6.000,— din letno.

Danijela Vehar

Bolje nekaj kot ničesar

Konec letošnjega januarja so bili izvoljeni organi sindikata v naši DO. Tako izvršni odbor sindikata kot tudi komisije so morali takoj pričeti z delom, saj morajo aktivnosti potekati vse leto.

V zimskem času je imela največ dela komisija za šport in rekreacijo, saj so se najrazličnejša tekmovanja doma, v občini in drugih krajih kar vrstila. Vendar tudi komisija za življenjske in delovne pogoje ni držala rok križem, saj je pripravljala praznovanje Dneva žena, enotne kriterije za razporejanje za letovanje, sodelovala je z odborom za delitev sredstev sklada skupne porabe — stanovanjski del. Sedaj se je že začelo delo komisije za izlete, saj so dopusti in z njimi tradicionalni izleti pred vrati. Prav tako tudi komisija za preskrbo ni mirovala. Pravkar teče akcija za nabavo fižola, največje delo pa jo seveda

čaka jeseni pri preskrbi ozimnice.

Z vse težjimi življenjskimi pogoji zaposlenih ob padcu življenjske ravni bo imela tako komisija za življenjske in delovne pogoje kot tudi IO sindikata nalogo, da v sodelovanju s socialnimi službami zaščiti najbolj ogrožene družine, čeprav menim, da bi moral tako sindikat kot tudi delovna organizacija zagotoviti, da ob normalnem delovnem prispevku vsak zasluži zase in za družino — brez socialnih pomoči.

Mnogo je nalog, ki jih bi moral obravnavati sindikat in njegove komisije, a je na žalost vse prevečkrat le preskrbovalec ozimnic in že omenjenih malenkosti, svoje najvažnejše vloge pa niti naš niti sindikat v drugih DO, pa tudi celotna sindikalna organizacija ne uredi niti ali pa jih ne more urediti.

Anica Govekar

Konec maja so se v Sindikalni dvorani zbrali predstavniki delovnih organizacij, to je direktorji in predsedniki delavskih svetov ter predsedniki skupščin oz. svetov krajevnih skupnosti zgornjega dela Poljanske doline. To je bil eden izmed posvetov, ki jih je po vsej občini pripravil izvršni svet v zvezi z uvajanjem ukrepov za doseg stabilizacije gospodarstva

dogovarjamo se - dogovorili smo se

Mladi sedaj mnogo bolj načrtno

Seje vodstva mladih bodo odprte

Čaka nas torej še veliko dela. Da bi vključili čim več mladih, smo sklenili tudi, da bodo seje doslej še bolj odprte in da bodo vabila razobešana tudi na oglasnih deskah. Sestanka se bo tako lahko udeležil vsak, ki ga bo zanimalo delo mladinske organizacije ali kdor bo imel kakršenkoli predlog ali problem. Ker so sestanki v popoldanskem oz. večernem času in ena izmena dela, se naj bi ga udeležili le člani IO in delavci, ki delajo v drugi izmeni, le izjemoma po poprejšnjem dogovoru, pa tudi tisti, ki delajo popoldne, ker bi s svojim odhodom motili delovni proces.

Novo vodstvo je že izvoljeno

Na letni konferenci smo izvolili tudi nove člane izvršnega odbora, in sicer tako, da je iz vsakega oddelka v odboru vsaj en član. Imeli smo že tudi prvo sejo, kjer smo izvolili šest komisij, ki bodo skrbele za čim uspešnejše delo: za kulturo, za šport, za sodelovanje z obrati, za idejno politično delo, za letovanje in za mladinsko problematiko.

Ker je bil odziv mladih na prvem sestanku dober, nam je to dalo nove vzpodbude za delo in če bomo tako nadaljevali, uspeh ne bo izostal. Seveda pa še enkrat vabimo vse, ki se nam iz kakršnih koli razlogov še niste pridružili, da pridete in ugotovite boste, da naši sestanki niso suhoparne besede in je lahko večsih prav zanimivo.

Jana Kavčič
Joži Kacin

nimanja, bomo organizirali nadaljevalni šiviljski tečaj in razne druge tečaje, seminarje in predavanja.

Kako naj s pomočjo mladinske organizacije rešujemo svoje težave

To je le nekaj nalog, ki nas čakajo. Mnogo jih je še zapisanih v planu, še več pa je takih, ki jih nismo predvideli, pa so prav tako pomembne in jih bo treba rešiti. Res je, kar je na letni konferenci povedala predsednica občinske konference, da mladi premalo rešujemo svoje konkretne probleme in prav to bo moral biti v prihodnje najpomembnejši cilj. Toda vsa naša prizadevanja in delo ne bo uspešno, če med mladimi ne bo interesa. Da pa tega ni dovolj, dokazuje obisk na letni konferenci, čeprav smo preko zvočnika, oglasnih desk in informatorja povabili vse mladince. Kljub temu menimo, da je bila konferenca uspešna, ker smo precej časa posvetili razgovoru o problemih mladih v tovarni. Naša prva ugotovitev je bila, da je v delovni organizaciji veliko mladincev, toda le peščica aktivnih. To seveda otežuje delo tistim, ki že delajo, saj srečujemo ob raznih akcijah in prizadevanjih posmehljive poglede tako mladih kot tudi starejših.

Ali niso to problemi vseh delavcev

Kritično smo ocenili tudi odnose med samimi delavci ter med delavci in nadrejenimi, ki so ponekod zaostreni, kar moti sožitje v oddelku in jemlje voljo do dela. Seveda pri tem nosimo del krivde tudi mladi, ki se premalo prizadevamo za dobre odnose, disciplino in red, mogoče mlad človek še nima dovolj izoblikovanih delovnih navad in je na splošno nekoliko bolj nemiren, zato ga je treba jemati takšnega, kakršen je. S tem seveda ne mislimo, da bi se mladini popuščalo, ker bi s tem ne dosegli pravega učinka. Poskrbeti bi morali le, da se mladi ne bi počutili odrinjeni in zapostavljeni samo zato, ker imajo na svet nekoliko drugačne poglede. Pripombe so bile tudi glede informiranosti delavcev o dogajanjih v DO, in sicer v tem smislu, da je v proizvodnji premalo informatorjev ali pa da pridejo v oddelk malo pred 14. uro, kar onemogoča, da bi delavci v miru pregledali novice in se o njih pogovorili, saj se tedaj vsakomur mudi domov, naslednji dan pa informatorjev ni več.

Glede zborov delavcev, so bile pripombe, da v obliki, kakršni so, ne dosežejo svojega namena. Delavci o problemih, ki se obravnavajo niso dovolj seznanjeni oz. gradiva ne razumejo. Čeprav imajo razne probleme, ki bi jih želeli rešiti na zboru, se tega ne upajo ali pa jim zmanjka časa, ker so razlage preobširne.

Kaj pa mladinske delovne akcije

Izpostavljeno je bilo tudi vprašanje odhoda na mladinske delovne akcije, ki je pri nas precej problematično. Čeprav so prav te delovne akcije pomembna oblika dela mladine, že od vojne naprej, so akcije vedno slabše obiskane. V Alpini je vzrok gotovo tudi ta, da se delavcu le s težavo odobri odhod, češ da se z njegovo odsotnostjo moti delovni proces. Pripombe so bile tudi glede kolektivnega dopusta, ki ga je po delovnem koledarju 17 dni, večina mladih, ki še nimajo 5 let delovne dobe, pa ima pravico koriščenja le 16 dni. V tem primeru delavcu zmanjka 1 dan dopusta, če ga koristi točno po delovnem koledarju, nikjer pa ni dogovorjeno, kako naj bi to rešili. Seveda so možna doprinsanja ur, toda o tem se je potrebno dogovarjati posamično. Problem nastane tudi, če mlad delavec potrebuje kak dan dopusta izven planiranega, saj mu ga že za koriščenje po delovnem koledarju zmanjka. Poleg tega pa ne moremo vsi na letni dopust med kolektivnim dopustom in če upoštevamo, da je glavni namen letnega dopusta obnavljanje delovnih sposobnosti, nastane problem odhoda na dopust, ker med kolektivnim dopustom dela ni, da pa bi bili doma tedaj in še nekaj dni izven dopusta, pa ni mogoče. Temu vprašanju bo treba v prihodnje prav tako posvetiti več pozornosti in zadeve rešiti.

Še malo in skladišče vnetljivih snovi bo vseljivo

Kaj pa tare množice mladih

Naša osnovna organizacija šteje lepo število mladih, in pojavljajo se razni problemi, toda mnogo jih ostaja skritih, ker mladi nimajo poguma in volje, da bi jih razodeli ali pa se jim zdi, da se tudi potem stvari ne bi rešile. Res je, da je mnogo vprašanj, ki se ne dajo rešiti čez noč, toda skupna akcija, prizadevanost in vztrajnost rodijo sadove. Tudi za alpinsko mladino se je izkazalo, da to velja. Nekaj let nazaj o delu mladih v Alpini ni bilo slišati ničesar in veliko dela je bilo potrebno, da smo pripeljali mladinsko organizacijo na stopnjo, kjer je sedaj. A zavedamo se, da smo naredili še mnogo premalo, kar je dokazala tudi letna konferenca, ki smo jo organizirali v počastitev meseca mladosti, 12. maja v planinskem domu v Goropkah. Najprej smo ocenjevali delo mladinske organizacije v preteklem letu in menili, da smo načrt zelo uspešno uresničevali. Nato smo spregovorili o delu v letošnjem letu. Kot že v lanskem letu, smo si zastavili nalogo, da bomo čim uspešnejše sodelovali z vsemi DPO, samoupravnimi organi v delovni organizaciji in občini. Da bo življenje bolj zanimivo in pestro, bomo poskusili organizirati tudi kulturnozabavne prireditve, izlete, pohode in podobno. Kot že veste, bomo tudi letos letovali v Novem Vinodolskem, v planu pa imamo tudi čiščenje ostalih prikolic za letovanje naših delavcev. Načrtujemo tudi obisk upokojencev ob novem letu, kar je prav tako že postala navada, ki so jo naši bivši delavci tople sprejeli. Če bo dovolj za-

Transport naš vsakdanji

Naj kar takoj priznam, da tole ni nikakršna analiza transporta v Alpini. Je le skromen prikaz nekaterih oblik, mimo transporta, ki mu radi pravimo tehnološki in ki je tako pomemben člen v delu.

Toda že to področje je razvejano in raznoliko; toliko delavcev se deloma ali ves dan ukvarja s to dejavnostjo, da se človeku po obhodu in premisleku posveti, kako zelo bi morali preštudirati razporeditev vsakega dela, glede na prostor, delovno zaporedje in nujno povezovanje.

Ker pri transportu najprej pomislimo na tovornjak, smo se najprej ustavili v avtoprometu. Za tiste, ki ne vedo, koliko vozil imamo, še naslednji podatki: 10 tovornjakov, 10 osebnih avtomobilov, 5 kombijev. Vsa ta vozila upravlja 11 šoferjev, vozijo pa seveda tudi drugi. Za našo tovarno stalno vozijo 4 zasebni avtoprevozniki, ki so za sodelovanje z Alpino sklenili pogodbe z Alpetourom in Vektorjem.

Toda vsa ta armada vozil ne more prepeljati vsega. Zato tako pogosto vidimo na dvorišču kontejnerje in vozila drugih firm.

Kaj pa je osrednji problem, smo povprašali vodjo avtoprometa Poldeta Filipiča.

»Problemi izvirajo iz stalnega pomanjkanja materiala. Tako je tudi načrtovanje voženj, da bi bil izkoristek čim večji, pogosto težavna reč.

Drug problem so rezervni deli za vozila, ki jih primanjkuje. Še dobro, da v lastni mehanični delavnici poceni opravijo veliko vzdrževalnih del.

Drugo središče transporta je skladišče materiala.

O tem smo se pogovarjali z vodjem skladišča materialov Alfonzom Zajcem. Tako le je pripovedoval:

»V skladišču uporabljamo 2 viličarja, medtem, ko eden nadomešča dvigalo! V skladiščih sta tudi dva baterijska viličarja, ki smo jih v delo vključili šele pred letom. To za naše skladiščnike ogromno pomeni, ker lahko dvigajo tovore 4 metre visoko. To je prihranek na prostoru, času in ljudeh, pa tudi delo je tako znosnejše. Viličarje upravlja 5 viličaristov, na vsaki izmeni po 2, medtem ko je eden rezervna.

Lahko rečem, da je dobro predvsem to, da so sedaj vsa skladišča za tovarniško ograjo. Res pa je tudi, da je bilo doslej malo površin grajenih prav za skladišče. Leta so tam, kjer so nam prostor odstopili drugi. To po-

meni včasih kilometrske poti od skladišča do proizvodnje in nazaj. Na primer: pot iz skladišča naravnega usnja vodi od polic v skladišču, z dvigalom v prvo nadstropje, po vsej sekalnici gornjih delov v priročno skladišče, to je natančno 7 minut, če ima skladiščnik srečo, da dvigalo ni zasedeno in da pot v priprojevalnici ni preveč zatpana. Podobno je tudi drugje.

Še eno težavo bi omenil: tu praktično prevažamo vse, ne samo za skladišče — od smeti do drugih tovorov.

Napredek je v tem, da je vedno več materiala na paletah. Toda po drugi strani so sedaj nekatera skladišča za te namene neprimerno urejena. Še vedno pa je veliko ročnega transporta, celo nošenje po več deset metrov, dviganja na odre in police; To je treba videti, da se razume!

Tretje središče transporta je v skladišču končnih izdelkov. Tu imajo 1 viličar, 2 paletarja (to je ročni voziček), tračni transport, valjni transporter, transportne vozičke (»stalaže«), desko.

Stane Čar, vodja skladišč, je na kratko menil takole: »9.000 parov obutve dnevno je treba razpeljati od sprejemnega mesta v skladišču do mesta, kjer je obutev vskladiščena, in to v dveh nadstropjih.

Približno toliko obutve dnevno je treba zbrati, jo pripeljati do mest, kjer obutev dajemo v kartone in nalagamo na kamione ali kontejnerje. Vse to skupaj je veliko delo.

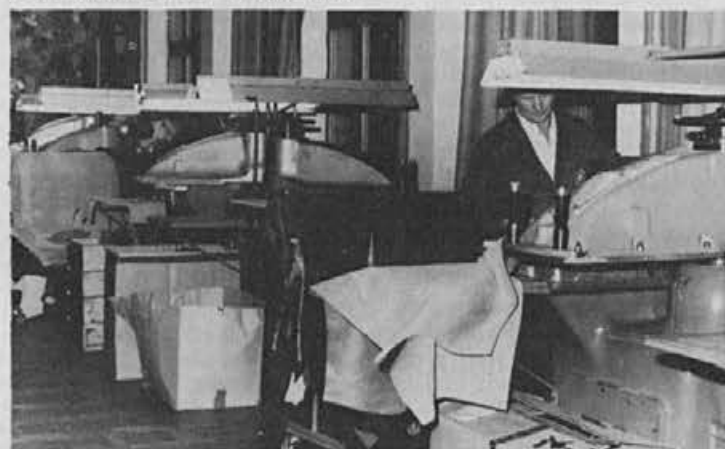
Za ilustracijo: z istim številom ljudi kot pred nekaj leti, sedaj v skladišču po večkrat prepeljemo in odpošljemo dvakrat več parov. Razmišljamo, kako bi lahko posodobili delo. Toda ni lahko, saj smo izboljšali že veliko stvari.

Četrti center je zbiralnica in njeno delo. Tu nam je nekaj informacij povedal Franc Jereb.

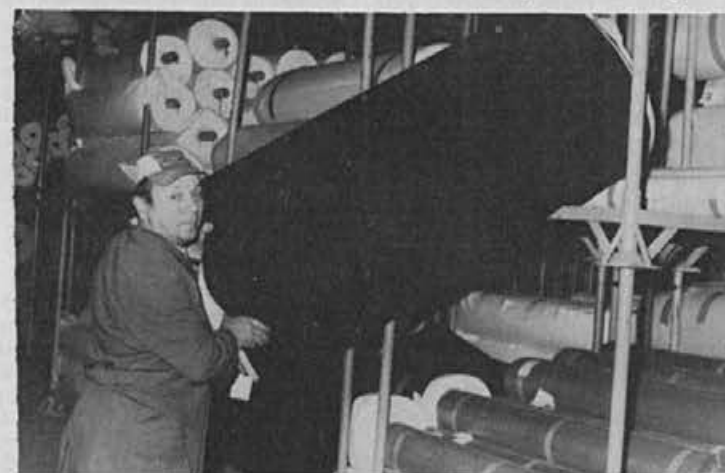
Kako ustvarjamo

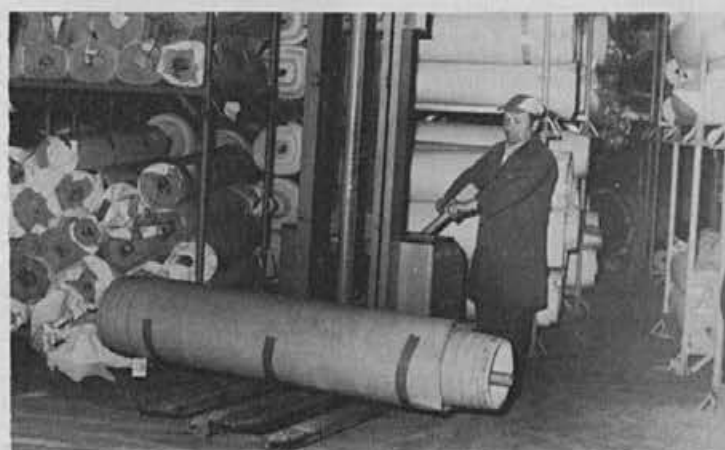
Ročni viličar levo kot voziček in »rudl« desno sta zelo pripravi sredstvi za prevažanje

Vozički, na katerih ima delavec material, je tudi transport

Toda človeška moč je marsikje še neobhodna

Kako neki bi takele tovore dvigali štiri metre visoko, če ne bi bilo baterijskih viličarjev

Kako ustvarjamo

Viličar v akciji. Vinko Logar meni: »Velik pripomoček je to za nas, res; toda delo na prostem in v vseh vremenskih neprilikah je še vedno premalo cenjeno

Iz zbiralnice: Stanko More pripravlja material za enega izmed oddelkov

Potreben bi bil natečaj za inovacijo: kako zamenjati 100 milijonov drag viličar za primernejše sredstvo transporta v našem razvoju

Takole pelje pot: od nove hale z viličarjem na rampo, potem v dvigalo, pa na vozičke... Ali pa obratno.

Ali si predstavljate, kako sproti streči vsem delavkam, če ne bi bilo tega traku

Tudi v plastiki težje tovore dvigajo z viličarji

Povsod v tovarni uporabljamo podobne transportne vozičke

Poleg tega kot vemo, smo pred nekaj leti dobili zračni transporter. To je nedvomno velika pridobitev in olajšuje prehod od proizvodnje do skladišča.

Še mnogo je v tovarni transportnih poti in transportnih sredstev. Toda o teh kdaj drugič.

Vse skupaj predstavlja toliko dobrih organizacijskih rešitev, pa tudi nesmiselnih poti in stroškov, da se velja zamisliti.

To pa je bil tudi edini namen tega sestavka.

Nejko Podobnik

Včasih so roke nujno potrebne

»Tu, v zbiralnici se zbira ves material. Pripravljamo našo proizvodnjo, za Col, Rovte, Gorenjo vas. Material vozimo iz kleti in razvoja z dvigalom, do sekalnice v montažni hali, delo pa imamo tudi izven zbiralnice.«

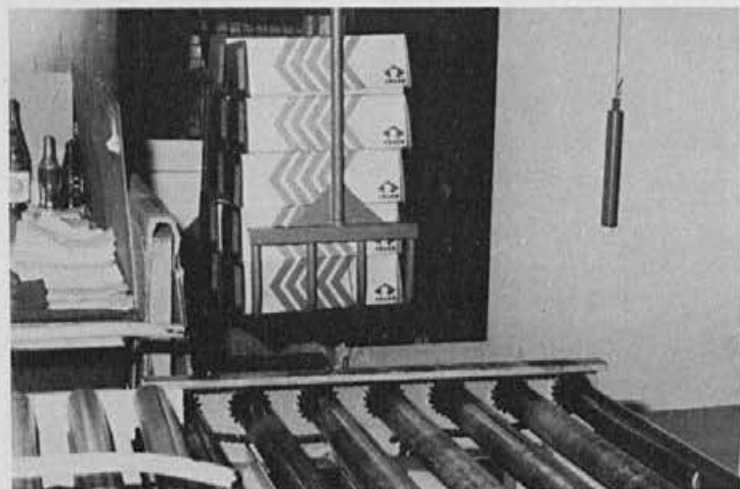
To je bil kratek opis dela transporta.

NOSITE KRESNIČKO!

Milica bo v začetnem obdobju pešce brez teh obeskov le opozarjala in svetovala, le v izjemnih primerih pa sankcionirala, kar pa ne bo praksa v kasnejšem obdobju, zato priporočamo, da si svetlobne obeske nabavite čimprej.

Velika pridobitev v naši tovarni — transporter, ki povezuje proizvodnjo s skladiščem. Pomanjkljivosti so še vedno

Obutev iz montaže bo pravkar prispela v skladišče

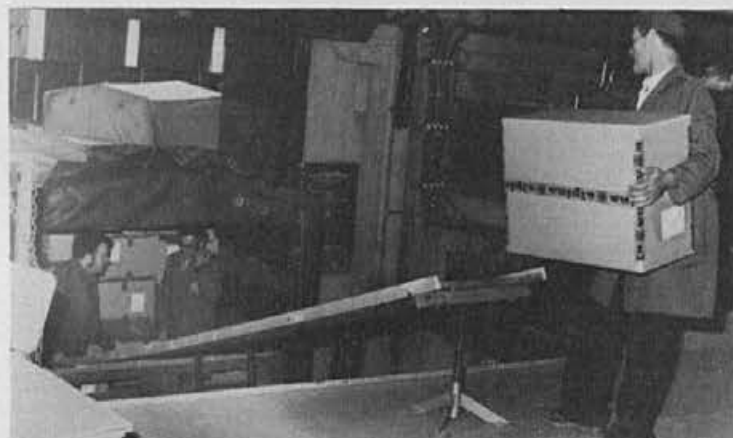
Kako ustvarjamo

Za posebno obutev posebno prirejen voziček

Valjni transporter ali kot mu v skladišču popularno pravijo — harmonika, res pogosto in uspešno igra

Deska — preprosto, a učinkovito transportno sredstvo

Nalaganje kamionov je s tračnim transportom zelo olajšano

Kako ustvarjamo

Problemi začasnega uvoza

1. 29. 2. 1984

Ob znanem, že več let trajajočem pomanjkanju deviz za redni uvoz materialov smo tudi mi prisiljeni iskati vse možne oblike uvoza potrebnih materialov. Ena teh možnih oblik je tudi **časni uvoz**.

Pojem časni uvoz v praksi pomeni, da naši inozemski kupci obutve financirajo našo proizvodnjo, od nabave materialov iz uvoza, do izvoza čevljev, v katere je ta material vgrajen, to pa traja približno pol leta. Kupec čevljev plača npr. italijanskemu proizvajalcu usnje, nemškemu proizvajalcu poliuretansko maso, to blago mi uvozimo »časno«, z njim izdelamo čevlje in spet izvozimo. Na zunaj izgleda zelo enostavno, a v praksi je precej zapleteno. Za razliko od rednega uvoza, kjer ob zadostnih devizah blago v tujni naročimo, se dogovorimo za pogoje dobave, način plačila, prevzem itd., in ob normalnih pogojih blago prijavimo po veljavnih carinskih in deviznih predpisih, uvozimo ter vgradimo v obutev. Pri časnem uvozu pa je potreben najprej dogovor z našim kupcem, če je pripravljen prevzeti financiranje materialov. Pri prejemu naročil

obutve se odločimo, katere materiale bomo časno uvažali, vendar lahko uvozimo le material za obutev, ki jo potem izvozimo, kajti izvozna služba mora te materiale prijaviti pri izvoznem poslu in pri izvozu tudi upravičiti. Prav zato morajo biti podatki izvozne, planske in nabavne službe povsem usklajeni, ker, če pride do odstopanj, je težko upravičiti razlike, pa tudi carinska kontrola je za časni uvoz zelo stroga. Šele po uskladitvi podatkov lahko material naročimo, kupec obutve mora pripraviti fakture tudi za material, ki ga časno uvozimo. Pri carinjenju takega uvoza je potrebno za vsako pošiljko pripraviti razčlenjen zahtevek, po katerem je možna natančna kontrola uvoza in nato izvoza, ki mora biti običajno izvršen najkasneje v šestih mesecih po opravljenem časnem uvozu.

Posebne probleme imamo še pri časnem uvozu materialov Evropske gospodarske skupnosti, ker države EGS uvajajo zaščitne carine na uvoz obutve iz Jugoslavije.

Prav zato kupci iščejo rešitve za oprostitev carine za ta časno uvoženi material, vendar je postopek za uvoz iz Italije tako dolgotrajen in zamotan, saj mora dobavitelj dobiti posebno soglasje italijanskega ministrstva, kar pa traja najmanj šest tednov.

Kljub temu, da je delo začasnega uvoza komplicirano in obsežno, smo se te oblike v zadnjem času veliko posluževali, saj je pogosto to edina pot, da dobimo potrebni material, ki ga na domačem trgu ni, za redni uvoz pa si nimamo deviz. S tem zagotovimo tekočo proizvodnjo za izvoz, brez katerega pa si redne oskrbe ne moremo predstavljati.

Anica Govekar

33 naših študentov od 3. do 5. stopnje končuje šolanje.

Sportstori!

Ne najdem besed, da bi opisala svoje občuteke, ki sem jih imela, ko me je obiskal Jozica z Elnov. Nisem mogla verjeti, da je res to, kar si je v soupal ne bi upala verjeti. Tu se ljubost! Jaz sem postala svoji pozornosti tebiške čisti z ljubljane v janskojef jezalche, uovi jo so janskojef so v celice.

Milim, da je tale jansko jansko samo delovna organizacija, ki ima obito noznt čit za janskojef in ne le to, temveč tudi obito noznt odusa do uspešnega kupca enega samega jansko jansko obute.

Ne strem uvozu jansko, da celim jansko obute, stasi jansko in jansko jansko, nisem imela uvozu jansko in jansko in jansko, da je dignitoh ni vci obiti vose teke jansko obute. Sem uvozu uvozuena jansko in stasi čisti ni toba stisiti se je čit sezona, saj so jansko jansko jansko jansko in čit uvozu upam se, da in toba jansko čisti jansko jansko v dignitoh.

Velika uvozu in jansko jansko celovnem katektoju

Stavilo čisti
jansko, jansko 15

Iz naših prodajaln — Bjelovar 2

Naša prodavaonica se nalazi u starom dijelu grada, ali malo izvan trgovačkog centra. Prodavaonica se nalazi u novosagrađenoj zgradi. Svi zidovi prodavaonice su u staklu, prodavaonica je uređena sa samoizborom, moderno uređena i vrlo lijepa.

Prodavaonica je otvorena 15. 7. 1981 godine sa radnim vremenom NON-STOP. Početak je bio težak, robom nismo bili oskrbljeni, pa i rezultati nisu bili dobri. Sljedeću sezonu smo naručili velik izbor obuće i tako smo uspjeli privući kupce i rezultati su bili bolji. Ali je postao problem prevelike zalihe. Tada smo opet počeli rješavati svim svojim snagama zalihe i mislimo da smo uspjeli.

U 1983 godini smo dobro poslovali, sa dobrim rezultatom i realnim zalihama.

Za ovu 1984 godinu plan iznosi 33.000.000.— dinara, što mislimo da će biti teško ostvarivati, jer je kupovna moć stanovništva pala, a i konkurencija je velika.

Naše su želje ne samo da plan ostvarimo, nego i da ga prebacimo.

Zaposleni u prodavaonici su: Mirjana Topljak, Matija Haistor, Nada Tepavac i Petar Kolesarić.

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

na temo: **KAKO ZAGOTOVITI USTREZNO OBRACANJE OBRATNIH SREDSTEV IN S TEM OHRANJATI LIKVIDNOST.** V razgovoru so sodelovali: **Tone KAVČIČ, Janez ARHAR, Anica COKAN, Marjan PODOBNIK, Tone TRČEK, Miro KAVČIČ, Slavko KRISTAN in Anica OBLAK.** Razgovor je vodil Neško PODOBNIK, zapiske pa je uredila Danijela VEHAR.

DELO ŽIVLJENJE:

Kako ocenjujete prizadevanje na vašem programu, da z ustreznim načinom dela dosežemo kolikor mogoče smotno delo, da s tem zagotavljamo likvidnost?

Tone KAVČIČ:

Danes že lahko govorimo o določenih pozitivnih rezultatih, ki jih je dala reorganizacija, to se pravi delitev proizvodnih linij na lahko, športno in smučarsko. Dobri rezultati so zaradi koncentriranosti posameznih področij proizvodnega programa v tej verigi, ki ga mora posameznik obvladati. V naši liniji je položaj naslednji: kadrovske smo kar dobri; lahko rečemo, da imamo tisti, ki smo na novo zasedli delovna mesta, tudi že določene delovne izkušnje, v samem izvozu pa bo treba napraviti še korak, da bo organizacijsko delo treba še bolj oblikovati. Specializacija po obutvi je tu težka, ker nekateri kupci kupujejo več vrst obutve.

smučarski kolekciji smo zagotovili isto kolekcijo Alpine za vse trge. To je napredek. Izjema je le Intersport in Heierling program. V bistvu pa vsi naši distributerji, ki prodajajo naš Alpina program, prodajajo enake čevlje na Japonsko, v ZDA in drugam. Seveda pa se pojavljajo določeni problemi, ker razmere na tržišču niso povsem enake. Na programskem kolegiju smo se dogovorili o načrtih pripravah na naročanje, po čemer mora programer v treh dneh, ko je prejel pismeno naročilo kupca, dati v pismeni obliki naročilo planskega oddelku in pa zagotoviti, da so vsi tehnološki predpisi za naročene artikle narejeni, da lahko delajo naprej. Planski oddelk ima nato sedem dni za izračun vseh teh materialov. Potem pa podatke dobi nabava, da vse to izvede do končne faze.

DELO ŽIVLJENJE:

Kje so po vašem mnenju v tej verigi poslovnega procesa še šibki členi?

Tone KAVČIČ:

Med drugim je problem tudi v tem, da je proces za pridobitev kredita za nabavo repromaterialov za izvoz tako dolgotrajen.

DELO ŽIVLJENJE:

Ali je v tej verigi kakšna stvar, da bi jo znotraj tovarne lahko bolje rešili?

Tone KAVČIČ:

Sistem, ki je sedaj postavljen, je dober. Pride pa včasih do določenih odklikov. Konkreten primer je npr., da tehnološki predpisi niso bili narejeni. S tem se je procedura potegnila; to bo tudi pogojevalo, da bo material prišel v tovarno kasneje. Omenil bi še načrtovanje v orodjarni, ki je včasih premalo pripravljeno. Tako prihaja do zakasnitev.

DELO ŽIVLJENJE:

Ali bi pristojnosti vodje programa kazalo ne glede na sedanjí opis del oz. nalog, potegniti še naprej na proizvodni proces?

Tone KAVČIČ:

Ker je v kritičnih točkah obseg dela tolikšen, bi bilo 8 ur dela na dan ob takem dodatnem delu veliko premalo. Zadolženi smo za prve stike s kupci oz. dobavitelji materialov. Tako ni veliko časa, da bi se aktivno vključevali v samo proizvodnjo.

DELO ŽIVLJENJE:

Ste skladiščnik tega programa obutev. Ali menite, da je obutev v skladiščih predolgo, ali da prihaja prepozno? Kaj lahko vi kot skladiščnik pri tem naredite?

Janez ARHAR:

Kot skladiščnik ne morem prav veliko napraviti. Za nas tukaj je važno, da je obutev narejena do roka in da obutev takoj in kvalitetno pripravimo za od-

premo. Jezimo pa se takrat, ko nimamo takega sortimenta obutve, kot bi ga morali pripraviti za odpremo. Probleme imamo tudi s proizvodnjo, predvsem pri prevzemih, kadar ni v škatlah čevljev kot je označeno na škatli. To se zadnje čase pojavlja pogosteje. Mislim, da bi morali biti delavci pri prevzemu bolj plačani oziroma bi se moralo poznati, če delajo dobro ali površno.

Problemi so tudi pri obutvi za izvoz, ki ostaja za doma. Štiri mesece imamo v skladišču obutev, ki je ostala od Jean — Janina, obutev prekladamo sem ter tja, ker ni presignirana, čeprav bi jo lahko že prodali.

DELO ŽIVLJENJE:

Kaj pa napravite, ko obutev v skladišču zamuja?

Janez ARHAR:

Ker takrat hitimo, da obutev pripravimo, pri tem včasih pride do napak.

Moti me tudi, ker v skladišču nimamo prave zasedbe delavcev in ne moremo vsakemu delavcu zaupati vsega. Posebno je to problem zato, ker za nami ni nobene kontrole več. Zaradi napak pripravljamo lahko tudi ugled tovarne, zato ni vseeno kako se dela. Kot sem že omenil, je pri tem važna kadrovska zasedba oddelka. Ob konicah nam sicer dajo pomoč. Vendar moramo tudi delo teh dodatnih delavcev kontrolirati, tako da ne pridobimo veliko.

Še enkrat pa poudarjam, pri prevzemu obutve s proizvodnje bi bilo dobro, da bi bilo čim manj napak. Ta delavec bi moral biti za pravilno delo nagradjen z dodatkom na OD, za napake pa bi moral biti kaznovan. To velja za delavca, ki prevzema pri nas, pa tudi za tistega, ki odaja obutev v hali, kajti teh napak je ogromno. Tako izgubljam dragoceni čas. Tudi ostale pismene informacije o obutvi (listki) včasih niso dovolj popolne, kar tudi povzroči napake. Upam, da bo proces v prihodnje bolj tekel, posebno sedaj, ko se vključuje računalnik. Marsikaj smo že začeli urejevati s pomočjo računalnika. Veliko pa bi napravili, če bi tako uredili tudi normative in cenike. Smatram, da bi se problem zamenjavanja

artiklov in druge težave veliko zmanjšale, če bi tekla enotna dokumentacija.

Miro KAVČIČ:

Mislim, da so te napake posledice površnosti, ne pa samo vpejanega sistema. Sigurno bi morali vse napraviti pri obravnavanju strukture izdelka, preko opisa materiala, na drugi strani pa cenika delovnih operacij, kar bi omogočilo določitev stvarne variabilne cene. Tehnološki predpisi služijo tudi za opisovanje oz. računanje materialnih potreb, kjer so sedaj izračuni vprašljivi. S sodelovanjem vseh, ki v tej verigi delajo, bi morali te zadeve izboljšati in posodobiti, npr. za izpisovanje zahtevnic za skladišče in za delo naprej za računovodstvo, naprej pa za delovne operacije itd.

Treba je torej delo dograjevati.

DELO ŽIVLJENJE:

Kaj in kdaj ukrepate, če manjka določeni material? Kdo sodeluje pri razreševanju problemov?

V proizvodnji je veliko nedokončane proizvodnje. Ali poleg običajnih ukrepov lahko storite še kaj?

Miro KAVČIČ:

Če vzamemo letošnjo sezono kot primer, vidimo, da smo naročila za sezono dobili oktobra, torej pravočasno. Največji problem pa vidim tudi v likvidnosti. Pri pancerjih oziroma tekaških čevljih je uporabljenih več obratnih sredstev. Ker smo »nosezonce«, je le-te treba pokrivati.

To je slaba stran našega zimskošportnega programa. Če gledamo to sezono, ugotavljamo, da je bil novembra sprožen postopek za pridobitev kredita, ker že pol leta to ni bilo rešeno in je postalo kritično za naš program. Planirali smo, da bomo najprej delali cenejšo obutev oz. čevlje iz dutrala. Po tej logiki smo razpisovali notranje čevlje za Col. Pokazalo se je, da dutral ne bo prišel pravočasno, zato smo morali menjati forme in izdelovati iz poliuretana, ki smo ga že imeli. Tako je bilo nekaj časa na zalogi veliko notranjih čevljev in šal. Vprašanje je, kakšno bo sodelovanje z Montedisonom, ki nam izdeluje dutral, v prihodnje.

Kar zadeva moje delo, kot vodja programa smučarske obutve, moram paziti, da so vse priprave za proizvodnjo in prodajo pravočasno in usklajeno izvedene. Uspeli smo ustanoviti team delavcev in zunanjih sodelavcev, ki nam dajo ustrezne informacije in z njihovo pomočjo pripravljamo kolekcije čevljev. Uspeli smo, da se procedura odvija po časovnih planih, da stvari ne kasnijo, kar je predpogoj za pravočasno pripravo proizvodnje.

Že lansko leto in pa tudi letos pogojujejo naše delo in proizvodnjo devizne težave. Jeseni smo npr. delali vse na kredit, ko ta ni tekel tako kot smo računali, smo prešli na časni uvoz. Sedaj pa smo dobili še naročila za domači trg in ne vemo kje bomo dobili devizna sredstva. Pri

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

Tone KAVČIČ:

Če bi bila poslovna politika ustrežnejša, bi bilo manj problemov in bi vse reševali veliko lažje. Naši vodstveni delavci se stalno srečujejo s težavami prav zato, ker država nima stalnega koncepta. Največ sprememb se nanaša na razpolaganje z devizami, pogoji za kredite in podobno.

DELO ŽIVLJENJE:

Govorili smo o enosezonskosti naše obutve. Ali v perspektivi ni upati, da bomo prodajali tudi na druga tržišča?

Miro KAVČIČ:

Mislím, da je to zaenkrat še utopija.

DELO ŽIVLJENJE:

Ali je možno, da bi v perspektivi, s tehnološkimi prijemi pri posameznih vrstah obutve dosegli, da bi vse leto izdelovali del obutve na isti način?

Tone KAVČIČ:

To velja za program planinskega čevlja. Gozjar šivano obutev smo opustili, prehajamo na izdelovanje brizgane gorske obutve in za turno smučanje. Vendar pa bo to verjetno količina, ki jo bomo lahko izdelali v desetih dneh. Vemo pa, da je konkurenca pri tovrstni obutvi daleč pred nami, tako da ne moremo pričakovati večjih naročil.

Drugače velja za lahko obutev. Proizvodnja za Sovjetsko zvezo teče skoraj vse leto, delamo tudi za domači trg. Tu je veliko večja možnost prilaganja kot na našem programu.

Miro KAVČIČ:

Če bi lahko izvažali na vzhod, ko obutev prodamo lahko tudi marca, bi bila naša »mrtva sezona« zapolnjena z delom. Ker pa materialov ne moremo uvažati iz vzhodnih držav, se za to obliko prodaje ne moremo odločiti.

Ko govorimo o likvidnosti, moramo vedeti, da s tem, ko imamo pancerce šest mesecev na zalogi in ob tem, ko se stopnja obrestnih mer na kredite povečuje, nastajajo višji stroški. Lani smo imeli 12,7 milijard obrestí, to je že močan izpad dohodka.

DELO ŽIVLJENJE:

Kaj predlagate, da v vašem oddelku ne bi prihajalo do zastojev?

Slavko KRISTAN:

Do zastojev prihaja zaradi pomanjkanja materiala, zaradi slabo izdelanih polizdelkov in drugih vzrokov. Preveč pogosto se dogaja, da napako odkrijemo šele v montaži. Take primere smo imeli tudi letos. Na zaklopkih iz Buj se je luščila barva. Tudi z notranjim čevljem pri modelu EXR M in EXR L smo imeli velike težave. Prišlo je do velikega zastoja. Zastoj smo imeli tudi zaradi zastarelih strojev.

Kadar imamo v izdelavi artikel, ki zahteva več strojnega dela, se nam pogosto zgodi, da se pokvari kak stroj. S tem pa se naredi manj parov. Zastoji so tudi organizacijske narave: lahko rečem, da veliko delamo, rezultati pa niso tako veliki. Modela Atlas je bilo res veliko, v proiz-

vodnji pa ga začnemo delati desetkrat na leto, namesto da bi ga največ trikrat.

Kasnimo pri dobavnih rokih. Za posamezne kupce izdelujemo od sortimenta 3.000 parov vnaprej 200 do 300 parov. Ob pripravi sortimenta pa se ugotovi, da le-ta ni komplet. Kompletni proces je tako onemogočen. Tudi menjava form in barv veliko stane (vsaj 20.000,— din). To pa nam zmanjšuje dohodek.

Zastoji nastajajo tudi pri nihanju količin proizvedenega npr. pri lepljenju notranjih čevljev, ker le-ti niso narejeni vnaprej. Ogromno časa izgubimo z menjavami, delavce je potrebno premeščati. S tem pa ne dosegajo oz. slabo dosegajo norme.

DELO ŽIVLJENJE:

Ali je to odvisno od kadrov v pripravi?

Tone KAVČIČ:

V prodaji in nabavi je zasedba v redu. Čimprej moremo doseči, da bo tehnološki predpis veljal za sezono, ko se čevljev dela.

Za to pa je potreben čas in seveda znanje in zavest človeka, ki to pripravlja. Mislím, da zadnje čase delamo preveč napak. Preveč smo tehnične ljudi razporejali na čisto druga dela (RCA). Morali bi jih razporediti ali v pripravo proizvodnje ali samo proizvodnjo. Razvoj pa po mojem mnenju ni kadrovska problematičen, bolj je sistem dela oz. organiziranost. Ti ljudje bi morali delati skupaj v enem prostoru in čim bližje orodjarnam.

Miro KAVČIČ:

Prototipska delavnica služi vsem trem linijam, pretežno pa dela za pancerce. Mislím, da sta prototipska delavnica in razvojna služba brez tehnologije dober oddelek. Večji problem nastane pri sprovajanju zadeve v proizvodnjo.

Tone KAVČIČ:

Govorimo, da bomo obnavljali kuhinjo in jo preselili v I. nadstropje, kjer je sedaj skladišče materialov. Mislím, da bi bil to idealen prostor za naš razvoj. Blizu je do skladišč, orodjarne ter nabave in prodaje. Sedaj pa je razvoj razstresen na treh krajih. Dobro bi bilo, da bi bil ves razvoj in priprava za smučarsko obutev na enem mestu.

DELO ŽIVLJENJE:

Po kakšnem načrtu, glede na izkušnje, naročate in nabavljate materiale?

Anica COKAN:

Referenti naročajo le po potrebah, če se potrebe spremenijo seveda material lahko ostane na zalogi. Da bi naročali material, češ, da ga dobijo, ne bo držalo, saj referenti vedo, da ni denarja, še za tisto ne, kar je nujno.

Sedaj tudi iz uvoza brez potreb sploh ne naročamo, po potrebah pa takrat, ko imamo denar. Poslužujemo se začasnega uvoza in vseh načinov uvoza. Pri tem kolikor mogoče varčujemo, izberemo pa tisti način, ki je za nas najugodnejši. Kljub temu delamo, lahko rečem, iz rok v usta, ker ni denarja.

Imamo potrebe, vemo kaj bi morali pripeljati v tovarno, toda pomanjkanje denarja je velika zavora. Devize zahtevajo tudi naši dobavitelji, če nimajo kritja z devizami, se sploh ne pogovarjajo.

Predvidevati delo vnaprej je sedaj zelo težko, čeprav proti koncu vsakega meseca naredimo plan uvoza in tudi plan domače nabave glede na potrebe. Velikokrat pa pride potem do konca meseca do odstopanj.

Letni plan po tem, kdaj naj bi kakšno blago prejeli, odstopa od predvidenega plana proizvodnje. Ugotovljamo npr., da je sedaj v proizvodnji material, ki je bil planiran za november.

DELO ŽIVLJENJE:

Ali so sedaj končni dogovori z dobavitelji težji kot so bili nekdanj?

Anica COKAN:

Da, veliko težji, ker vsak reče, »lahko ste srečni, da sploh dobite«. Ko smo dobili cepljenec iz Šoštanja, ni bila prava barva, tudi sortiment ni ustrežal. Ko smo opozorili dobavitelja, nas je zavrnil, češ, da ga lahko prodajo »za med«. Če smo cepljenec hoteli imeti, smo morali vzeti takšnega, kot je bil, čeprav nam ni najbolj ustrežal.

DELO ŽIVLJENJE:

Ali imate v planu kakšne ukrepe, da bi do skrajnosti izkoristili možnosti na tržišču?

Anica COKAN:

Razmere se niso nič spremenile, zato se moramo sprijazniti s pogoji kot na tržišču so.

DELO ŽIVLJENJE:

Ali se z bodočimi dobavitelji dogovarjate npr. o razvoju in sovlaganju?

Anica COKAN:

Pri razgovorih o sovlaganju nisem sodelovala, so pa drugi. Alpina pa se že povezuje s klavniško industrijo, kar bo prišlo v poštev le za lahko in športno obutev. Zdi pa se mi, če bo Alpina gradila hotel, redila krave ali kupovala koruzo, to ne bo v redu.

Tone KAVČIČ:

Pri smučarski obutvi je kar 75% uvoženih materialov. Domačega materiala je za sedaj zelo malo. Drobnobitni obrti bi bilo tudi deloma možno vključiti. Toda to je v primerjavi s poliuretanom ali večino zaklopov malenkost. Vedeti moramo, da redki izdelovalci zaklopov delajo za ves svet. Izdelujejo pa jih tudi doma in če preračunamo devize, so domače, plačane z dinarji, verjetno cenejše. Z domačimi je dela več, ker so potrebne dodatne faze.

DELO ŽIVLJENJE:

Kateri materiali so v skladišču običajno najdlje časa, kateri običajno prihajajo prepozno? Kaj ukrepite?

Marjan PODOBNIK:

Zaželjeno bi bilo, da bi bile količine materiala v skladišču ravno pravnjene. Vendar si v današnjih gospodarskih razmerah tega ne moremo privoščiti. Za vse nas je najbolj boleče, če materiala zmanjka. V skladišču predstavlja največ granulata, to je 50% finančne vrednosti za proizvodnjo smučarskih čevljev. Žal, prihaja velikokrat prepozno. Da pa je položaj še bolj kočljiv, se pojavljajo carinske ovire in pošiljka še bolj kasni. Boljša oskrba je z granulatom in kavčukom za neolit plošče in gumijaste podplate za lahko obutev.

Količine teh materialov so že dalj časa na zalogi. Tršega aluminija za izdelavo form tudi ni zmeraj na zalogi vseh dimenzij. Zaloga aluminija mehkejše kvalitete pa je kar velika. Primanjkujejo le manjše dimenzije. Ko-

(Nadaljevanje na 10. strani)

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

Razgovor že — kaj pa rezultati!

siter pa je na zalogi nadjle časa. V začetku sezone je primanjkovalo metilenklorida. Sposodili smo si ga iz Planike; konec marca sem prejel pošiljko 10.000 kg. Ker poraba metilenklorida ni velika, bi to zadostovalo za dalj časa. Prav te dni pa je prispela nova pošiljka 10.000 kg. Sma-tram, da to ni normalno in mislim, da je verjetno prišlo do neke napake. Ne bi pa se spuščal v materiale, ki predstavljajo majhno finančno vrednost in so prav tako pomembni. Brez njih pa proizvodni proces ne bi bil zaključen.

Kako pa ukrepam? Razpolagam s trenutnimi podatki materialov. Opozarjam mojstre, planerje termoplastov in orodjarne na najmanjše in največje zaloge. Vendar pa na opozorila, da je določenega materiala preveč, dobim ponavadi odgovor: »Kaj se sekiraš, ali ne vidiš, da je vsak dan dražje, bomo že porabili«. Želja nas vseh je, da bi se razmere na tržišču izboljšale in s tem bi se omogočile bolj ustrezne količine vseh materialov.

Miro KAVČIČ:

Mislím, da pri nas nabavljamo tudi material po ugodnih kupnih pogojih. Tak material pa nas bremení, saj gre za vezavo obratnih sredstev, kar spet vpliva na likvidnost.

Tone TRČEK:

V našem skladišču imam material za tri linije. Isti material

tako naročajo vse linije. Ker za nekatere materiale ni treba plačati deviz, se nabirajo zaloge.

Nekateri materiali, kot je material za apreski, je že dalj časa v skladišču. Nekateri materiali prihajajo tudi prepozno. Zadnja leta je tudi problem s savelinom, predvsem zaradi deviz. To je izdelek tovarne Save in Okroglice, ki kašira proizvod Plame Podgrad.

Kot je bilo že rečeno: skladiščnika opozarjava referente, še bolj pa planerje glede stanja materialov v skladišču.

Anton KAVČIČ:

Kar zadeva blago, ki več zaleže, smo dobili informacije o zaloga-h, da smo kolekcijo za domači trg in Madžarsko oblikovali tako, da bomo poskušali uporabiti kar največ teh materialov. Vemo pa, da mora biti izdelek primeren moden in privlačen za kupca. Te težnje se spreminjajo iz sezone v sezono, tako da vedno ne moremo porabiti vseh starih zalog.

DELO ŽIVLJENJE:

Vse se začne in neha pri denarju. Kako ocenjujete denarno poslovanje? Kaj bi bilo treba po vašem mnenju izboljšati, da ne bi prihajalo do zagat?

Anica OBLAK:

Pri plačilih velja določena prioriteta. Vemo, da moramo material plačati v 15. dneh od prevzema. Tukaj pa se že pojavljajo problemi. Velikokrat prinesejo račun ob dveh, naslednji dan pa je potrebno plačati, ker je bil material že 15 dni prevzet v skladišču. Če hočemo, da nismo kaznovani, moramo na banki plačati zjutraj z gotovino. Mislím, da bi moral prevzem hitreje potekati.

Glavni sodelavci pri oblikovanju pretokov plačil sta nabava in prodaja. Kar se prodaja preko grosistične prodaje, so plačila redna, to je deloma odvisno tudi od delavca, ki to obutev prodaja. Sicer pa mislim, da na likvidnost ne morem vplivati. Omením naj, da rešujemo vsako jutro velike probleme, če ni denarja, da bi plačali vse račune. Če denarja manjka, si pomagamo s kreditom.

DELO ŽIVLJENJE:

Katere so dobre ali slabe strani, kako bi lahko izboljšali položaj?

Anica OBLAK:

Sedaj smo pripravili enomesečne plane, tako da vemo, koliko kreditov bo treba v naslednjem mesecu vrniti, koliko bo planirane privliva iz izvoza, koliko bo nabave. Sedaj je nekoliko boljše in ni toliko problemov.

DELO ŽIVLJENJE:

Ali opazite kdaj kakšno hudo malomarnost?

Anica OBLAK:

Seveda, ko kakšen precej drag material obleži v skladišču. Če računamo visoke 42% obresti, se pozna pri dohodku.

DELO ŽIVLJENJE:

Ali je možno še boljše sodelovanje med službami, če gledamo z vidika vašega dela?

Anica OBLAK:

Dobavitelji so postali zelo natančni. Če je menica avalirana na TOZD Prodaja Proizvodnji, nam jo vrnejo, ker hočejo imeti avalirano od banke. Paziti je treba, da v 15 dneh od nastanka dolžniško upniškega razmerja dobavitelju plačamo. To pomeni, da moramo material takoj, ko ga pripeljemo v tovarno, količinsko in kakovostno prevzeti in v 15 dneh poravnati račun s čekom ali menico.

Anica OBLAK:

Predlagam, da bi se vsi bolj držali rokov, ki so postavljeni z zakonom ali za katere se sami dogovorimo.

Pa še to: zaloge se včasih ustvarjajo tudi zaradi tega, ker zaradi razmer na svetovnem trgu ne moremo preskrbeti vsega blaga. Tako morajo menjati proizvodnjo in dati v proizvodnjo drugo obutev, za katero imamo ves material.

Miro KAVČIČ:

V zvezi s skladiščanjem je še več problemov. Prvi je prostor, saj m² ogrevanega prostora stane 50—60.000,— din. Manjka nam tudi prostora. Gradili smo lopo, skladišče vnetljivih snovi. To je največ posledica zalog in to največ materialov, ki zahtevajo veliko prostora.

Anton KAVČIČ:

Temu bi se delno lahko izognili z večjo specializacijo. To gre do določene mere. Za dobavite-

lje smo velik odjemalec, za kupca pa zaradi razmeroma majhnih količin posameznih programov nismo tako velika firma.

V glavnem imamo 8 programov, kar pogojuje vse te stroške in tudi razdrobljenost proizvodnje. Po drugi pa je to tudi naša prednost. Ponavljam pa še enkrat: Če bi bili predpisi bolj stabilni, bi mnogo lažje gospodarili.

Poslovna strategija tovarne se mora podrežati ekonomski politiki Jugoslavije. Pred leti smo imeli 9 programov, izdelovali smo poliuretane podplate. Takrat je bil to za nas dober posel. Ko pa se je pojavilo vprašanje deviznih sredstev, tega nismo mogli obdržati.

Anica COKAN:

Ko smo delali podplate, smo za 1 dolar izvoza dobili 1 dolar priliva in še v Narodni banki 2,36 dolarja za 1 dolar izvoženih materialov. To politiko smo takrat izkoristili, kakor so delali vsi drugi.

Anton KAVČIČ:

Kot sem že rekel, je organizacija na našem programu kar dobra. So pa tudi določeni problemi. Na primer, za program apreski nimamo dolgoročne politike razvoja.

Anica OBLAK:

Sedaj delamo kalkulacije za kredit za pripravo proizvodnje. Plansko kalkulacijo pa prirejamo. Sprašujem se, zakaj so taka odstopanja med lastno in prodajno ceno.

Anton KAVČIČ:

Morali bi imeti obračunsko kalkulacijo, da bi stvari bolje ocenili. Naj povem še to, da smo pri pancernih dosegali tudi v izvozu kar solidno ceno.

Anica COKAN:

Razumljivo je, da mora biti planska kalkulacija višja, ker začnemo planski cenik pripravljati dosti prej. Lansko leto smo ocenili npr. marko 55 din, mogoče bo konca leta vrednost marke približno taka.

ZAKLJUČEK:

Rdeča nit je pravočasni dogovor. Kaže, da se že močno zavedamo, kako stvari stoje, da pravih premikov še ni. Bolj se zanašamo na druge dejavnike. Kaj mi lahko storimo za likvidnost?

Stvari se bo očitno treba lotiti tako na ravni, kjer se oblikuje temeljna poslovna politika (strategija), kot tudi na organizacijsko-operativni ravni. Nemajhen vpliv pa imamo lahko tudi vsi skupaj, če bi delali bolj premišljeno in dosledno, kakovostno in pravočasno.

Morda ponovimo samo nekaj misli iz današnjega pogovora:

— zasnovati času primeren poslovno-proizvodni program ali bolje, premisliti kaj bi morda veljalo popraviti

— kolikor mogoče dolgoročneje ustvarjanje pogojev za reden dotok surovin in reproductivnih materialov

— doseči skladnost akcij od marketinga preko vsega procesa, vključno s finančnimi tokovi
Torej, prav čisto nič novega.

Važno je da vemo

Važno je da vemo

Važno je da vemo

Kadrovske novice

Irma Dolenc – referentka za delovna razmerja

V mesecu maju je delovno razmerje nastopilo 8 novih delavcev, z delom pa so pre-

nehali 4 delavci, tako da se v tem mesecu kaže manjše povečanje zaposlenih.

Delovno razmerje so v TOZD Prodaja nastopili Mitja Peternel in Ivo Pivk v skladišču, Mira Vidmar pa v prodaji. V TOZD Proizvodnja je nastopilo delo v obratu Gorenja vas Ingrid Vozlič, v obratu Col so nastopile Damjana Kodelja, Frančiška Koren in Marjetica Stefančič ter v spremljajočih dejavnostih Feliks Kosmač.

V Delovni skupnosti skupnih služb sta prenehala z delom Anton Jalšovec, ki je umrl in Dušica Kramperšek, v TOZD Prodaja pa Srečko Mohorko iz prodajalne Celje in Danica Pušnik iz prodajalne Maribor.

Pozočili so se

Sodelavcem Anici Treven, Darji Bekš, Jani Oblak, Juretu Erznožniku in Marku Kavčiču iz oddelkov v Žireh, Klari Podobnik iz obrata Col in Slavici Patricevič iz obrata Gorenja vas, ki so v tem mesecu stopili na novo življenjsko pot, iskreno čestitamo in želimo zdravja, sreče, zadovoljstva in razumevanja v zakonu.

Otroški dodatki nekoliko višji

Skupščina skupnosti otroškega varstva Škofja Loka je v aprilu sprejela sklep o višini denarnih pomoči (otroškega dodatka) in dohodkovnih pogojih v letu 1984.

Pravico do denarne pomoči ima otrok delavca oziroma delovnega človeka v znesku:

1.900 din na mesec, če je dohodek družine, v kateri otrok živi, do 4.900 din na družinskega člana mesečno,

1.400 din na mesec, če je dohodek družine, v kateri otrok živi, nad 4.900 do 5.600 din na člana družine mesečno,

1.000 din na mesec, če je dohodek družine, v kateri otrok živi, nad 5.600 do 6.000 din na družinskega člana mesečno.

V dohodek družine, v kateri otrok živi oziroma v katero spada, se štejejo vsi dohodki in prejemki, ne glede iz katerih virov ali na podlagi katerih predpisov jih družina ima, razen dodatka za tujo pomoč in postrežbo.

Dohodek iz kmetijske dejavnosti se upošteva v 13 kratnem znesku katastrskega dohodka.

Otrok, ki ima pravico do denarne pomoči, je upravičen do POVEČANE denarne pomoči v znesku:

1.000 din na mesec, če je težje telesno ali duševno prizadet

500 din na mesec, če ima edinega hranilca.

Pri dodelitvi povečane denarne pomoči se upošteva vpliv otrokove prizadetosti na socialni položaj družine oziroma razloge, zaradi katerih je otrok, ki ima edinega hranilca, v težjem socialnem položaju.

Za družinske člane se šteje: občan, pri katerem otrok živi, oziroma h kateremu spada, njegov zakonec oziroma oseba, ki živi z občanom v življenjski skupnosti, otroci in stari starši. Stari starši se štejejo za družinske člane, če so brez lastnih sredstev za preživljanje ali imajo

lastna sredstva za preživljanje, vendar njihovi poprečni mesečni dohodki skupaj s katastrskim dohodkom ne presegajo življenjskega stroška starostnika, ki v letu 1984 znaša 7.851 din.

Komisija za uveljavljanje pravic do denarne pomoči lahko po svojem preudarku dodeli denarno pomoč ali pa jo odreče, če ugotovi, da živi

otrok v težjih ali ugodnejših pogojih.

Kdor smatra, da njegovi poprečni mesečni osebni dohodki na družinskega člana v letu 1983 ne presegajo 6000 din, naj se oglasi v kadrovske službi, kjer bo vložil zahtevke za priznanje pravice do otroškega dodatka.

Jernejka Trček

Kolektivno nezgodno zavarovanje je vendarle pametno

Zavarovalna skupnost TRIGLAV, nas je opozorila, da smo ena redkih delovnih organizacij, ki še nima kolektivno nezgodno zavarovanih vseh svojih delavcev. Zakaj je to priporočljivo? V primeru, da so zavarovani vsi delavci, odpade vsa evidenca (poimenski seznam) in jamstvo za vsakega novosprejetega delavca nastopi s tistim dnem, ko sklene delovno razmerje. Jamstvo zavarovalne skupnosti velja za vse nezgode, ki se pripetijo zavarovancu v delovnem oz. domačem okolju. Zavarovancu ne pripada odškodnina le, če je bil delavec opit.

Zavarovalna skupnost Triglav obenem predlaga, da bi zavarovalno premijo povišali. Sedanja premija, ki jo plačujemo (30,00 din), je zaradi inflacije zelo nizka in ne omogoča več tiste zavarovalne zaščite, kot je bilo to leta 1980, ko je bila sklenjena pogodba za kolektivno zavarovanje. Zato predstavniki zavarovalnice predlagajo povišanje zavarovalne premije na 50,00 din. To bi pomenilo, da bi zavarovanec dobil 78,43 din dnevne odškodnine za vsak dan bolniškega staleža (če je stalež posledica poškodbe) oz. 78.430,00 din za nezgodno smrt ter 156.860,00 din za 100 % trajno invalidnost. Dnevno odškodnino pa je možno dobiti samo za prvih 200 dni bolniškega staleža.

Poleg teh zavarovalnih vsot se je možno dodatno zavarovati za naravno smrt v višini 30.000,00 din, vendar je to možno le v primeru, če se zavarujejo vsi delavci delovne organizacije. Zavarovalna premija pa bi z dodatnim zavarovanjem za naravno smrt znašala mesečno 60,00 din.

Navedla sem nekaj podatkov, ki nam jih je posredovala Zavarovalna skupnost Triglav, da bi se v anketi, (katero bomo izvedli v juniju), lažje odločili za povišanje zavarovalne premije, s 30,00 din na 50,00 din mesečno.

Marija Kastelec

Venceslavu Strliču v slovo

V sredini meseca maja smo se za vedno poslovili od našega upokojenca Venceslava Strliča, čevljarja, ki je sodeloval v začetni izgradnji Alpine in delal vsa leta krepko in prizadevno, predvsem v montažnih oddelkih, vse do upokojitve v letu 1956.

Od tu in tam

Od tu in tam

Od tu in tam

Z njimi je rasla Alpina

Po vojni smo se preselili v Kranj in v Ljubljano in razformirali delavnico šele avgusta 1945. leta. Še potem, ko smo začeli z delom v Žireh, v Sori, je bil tu poseben oddelk, ki je delal za oblastni komite, skoraj do leta 1950. Tu sem bil mojster in hkrati sem urezoval. Na drugi strani je bila že delavnica Čevljarske zadruga, iz katere je nastala Alpina. Od tu sem odšel v Čevljarsko šolo, kjer sem skupaj z ostalimi poučeval vajence. Spominjam se, da smo tu in tam izdelovali specialne čevlje, na primer lovske čevlje za Tita.

»Izučil sem se pri Leandru Mlinarju v Žireh, kjer smo v začetku delali znanne bokande, delavske čevlje iz kravine,« je začel svojo pripoved Lojze Kolenc, ki si bo čez teden dni naložil že osmi križ.

»Po letu 1927 sem odšel k Zajcu na Dobračevo, potem pa k Jožetu Šorliju. Tu sem začel z izdelovanjem gornjih delov. Običkval sem Steimonov tečaj okoli leta 1931, kasneje, ko sem že delal pri bratih Naglič in v še poznejši Čižmarski zadrugi, mi je to znanje zelo prav prišlo. Že brata Naglič sta težila k izdelovanju boljše obutve in v Čižmarski zadrugi, ki smo jo ustanovili 9 članov, z bratoma Naglič, smo izdelovali oficirsko in žandarsko obutev. Tako smo delali do vojne in skušali ustreči muham oficirjev, ki so bili radi lepji, in še nekaj časa potem.

Med vojno smo nekateri že kmalu začeli na skrivaj izdelovati obutev za partizane.

Kasneje sem vodil delavnico na Selu, kjer sta delala tudi Rudolf Kristan in Minka Bogataj. Še kasneje sem odšel v Davčo, kjer smo delali za oblastni komite Gorenjske skupaj s Francem Zakljem in Pavlom Kopačem. Tu smo delali noč in dan, toliko je bilo dela.

Okoli leta 1949, 1950 so me poklicali v tovarno. Tu je bilo treba izdelovati vzorce in snovati skupino, ki je pripravljala vse potrebno za proizvodnjo. Tu sta bila tedaj tudi Mirko Kristan in Peter Močnik. Prevzel sem vodenje šivalnic in to delo opravljal do upokojitve leta 1959. Spominjam se prizadevanja svojih sodelavcev, med katerimi se je še posebno odlikovala Slavka Mlinar, ki je bila tudi moja prva pomočnica. Res pa je tudi, da sem moral biti včasih tudi »siten«, saj vsi delavci vedno niso imeli pravega odnosa do dela,« je zadnje obdobje svojega dela v Alpini opisal Lojze.

Potem, ko ga je dokaj zdelalo nekaj pljučnic in so se ga lotile tegobe, ki prihajajo z leti, kot je na primer revmatizem, mu je to že preprečilo, da se vedno ne more udeleževati srečanj upokojencev ob novem letu.

Toda Lojze Kolenc se še ne da; v pokoju je sedaj že blizu petindvajset let, in pravkar jih bo osemdeset.

Želimo mu še veliko čim bolj zdravih let.

Nejko Podobnik
Brigita Grošel

BURZA SORT

Bogovičeva 1/1-41000 Zagreb
Tel (041)432-282 - Teleks 21158 odl zg yu

CENTAR ZA DOKUMENTACIJO I INFORMACIJE - ZAGREB

PREDLOG BESEDILA ZA OBJAVO

NOVE MOŽNOSTI VARČEVANJA

V naravo vsakega ustvarjalnega nagona, še posebej prosvodnega, je vključen tudi občutek varčevanja, ki postaja zavest o bivanju v času in prostoru, ki ni samo sedanj, marveč sodi tudi pretekli in bodoči; to je zavest, da ustvarjamo na že ustvarjenem in iz ustvarjenega, da ustvarjamo zato, ker hočemo napredovati in naposled boljše živeti, kot živimo danes. Tudi najbogatejše družbe to niso postale s potratno, marveč s smotno porabo surovin in drugega reprodukcijskega materiala, koristnih odpadkov, energije, tako rekoč s stabilizacijskim obnašanjem, o čemer pri nas govorimo in pišemo že vrsto let.

Če pogledamo okoli sebe, bomo namara našli predmete, ki so nam prava zaprav v napoto, ker se po nepotrebnem kopičijo v skladišču, saj ne vemo kaj in kam bi s njimi. In kot so nam ti predmeti v breme - tako zaradi zavemanja dragocenega prostora in tudi po denarni plati, ker nam amranjujejo obratna sredstva ali pa sanje moramo plačati avizete, še gre za osnovna sredstva - so drugim organizacijam nujno potrebni za redno proizvodnjo.

Doslej smo vedeli le za sbranje koristnih odpadkov (sekundarnih surovin). Prav s tega delja je pobuda iz Zagreba, kjer so na začetku aprila letos ustanovili prvo jugoslovansko računalniško vodeno borsko obvestil za posušbo, povpraševanje, nakup, prodajo in menjavo - hvalovredna. Gre za informacijo glede surovin, odpadkov, snovi, izdelkov, orodij, naprav, pripomočkov, strojev, njihovih zalog, sklopov, podsklopov, tehnologije, strojnih in rokodelskih zmogljivosti ter za nudenje nasvetov (consulting).

Zatorej imamo enkratno priložnost za "odpravitve" naših neaktivnih sredstev, od nekurantnih skladišnih zalog, neizrabljenih proizvodnih zmogljivosti, do odpadnih, savišenih strojev. Za prijave teh naših presežkov ne kaže čakati na dolgotrajno dogovarjanje (sradati lastne organiziranosti), v pomoč vam je borska informacija, ki se imenuje BURZA SORT in sprejema prijave ne le od organizacij, temveč tudi od posameznikov s skromno letno članarino - le 800 dinarjev. Njen naslov je:

BURZA SORT, Bogovičeva 1/1, 41000 ZAGREB

telefon (041) 432-282, teleks 21158 odl zg yu.

Glede tega, ker je to prvi primer računalniškega posredovanja informacij izmed posušbe in povpraševanja, kaže pohvaliti to pobudo s željo, da tudi naš kolektiv šedajše bolj uporablja to enkratno možnost.

Šleherni pripravševani dinar je prispevek ne zgolj za posamezni toad ali naš delovni kolektiv, ampak za družbo v celoti.

Potrebno nam je le za kratke trenutke odstraniti zavese, pogledati okoli sebe in spoznati bomo kaj nam je storiti.

Tone Jalšovec je odšel nenadoma

Tone Jalšovec sodi med tiste delavce, ki so pred nekaj desetletji prišli v Žiri in se tu zelo uspešno vključili v delo. Tone je bil do leta 1970 zaposlen v Modnih oblačilih kot zelo uspešen krojač. Izkazal se je tudi v sindikalni organizaciji, kjer se je tedaj zavzemal za interese delavcev.

Po razformiranju Modnih oblačil je prišel v Alpino, kjer se je priučil in tudi nekaj let delal v šivalnici, potem pa je odšel v splošnoorganizacijski sektor in tu delal kot nočni čuvaj.

Pred približno letom dni smo prvič zvedeli za njegovo bolezen, toda z njim vred smo jo podcenjevali in menili, da človeka v najlepših letih ne bo premagala. Na delu je Tone vztrajal do zadnjega dne, zato nas je nepričakovana izguba dobrega kolega še toliko bolj prizadela.

Dopisujte v

Od tu in tam

Od tu in tam

Od tu in tam

Jugoslovanska reprezentanca za sezono 1984/85

Podobno kot lani pri dekletih, je letos tudi pri moški reprezentanci prišlo do povečanja ekipe na račun mladih. Ti imajo tako priložnost stalnega primerjanja z že uveljavljenimi asi. Za starejše pa velja naslov pesmi ansambla Lačni Franz: »Ne mi dihat za ovratnik!«

Ekipa:	roj.	čevlji	San Marco	Tržič
Bojan Križaj	1957	San Marco	Tržič	
Jurij Franko	1962	San Marco	Gorica	
Boris Strel	1959	San Marco	Alpetour	
Jože Kuralt	1957	San Marco	Alpetour	
Grega Benedik	1962	Alpina	Jesenice	
Tomaž Cerkovnik	1960	San Marco	Olimpija	
Rok Petrovič	1966	Alpina	Novinar	
Tomaž Čizman	1965	Alpina	Olimpija	
Igor Podboj	1963	Lange	Olimpija	
Sašo Robič	1967	Alpina	Jesenice	
Matej Oblak	1965	Lange	Jesenice	
Robert Žan	1967	Alpina	Jesenice	
Luka Knific	1965	Lange	Alpetour	
Klemen Bergant	1966	Alpina	Olimpija	

Na kratko si pogledjmo kako so naši najboljši dosegli uvrstitev v moško reprezentanco.

Grega Benedik je v veleslalomu 25. na svetovni rang lestvici. Njegova najboljša uvrstitev je sedmo mesto na svetovni seriji v Borliu. Sledijo:

14. mesto, svetovni pokal Kirchberg

1. mesto, FIS veleslalom Kope

2. mesto, FIS veleslalom Mežica itd.

V letošnji sezoni ga je spremljala smola, najprej kila, nato še poškodba palca.

Tomaž Čizman je v evropskem pokalu kar šestkrat dobil točke in sicer za 5., 6., 7., 10., 11. in 12. mesto. Izredno uspešen je bil na dveh ameriških turnejah, kjer predvsem velja omeniti zmago v Tremblantu in drugo mesto v Snowbasinu. Dobil je še FIS tekmo v Kranjski gori, državnih naslovov ima pa že toliko, da jih niti ne uvršča med večje uspehe.

Rok Petrovič je v evropskem pokalu dvakrat posegel po točkah, postal je dvakratni balkanski prvak, v ZDA je bil enkrat prvi in enkrat drugi.

Sašo Robič je s srebrno medaljo na svetovnem prvenstvu dopolnil kolekcijo, ki sta jo priborila Petrovič z zlato in bronasto in Čizman z dvema bronastima kolajnama.

Robert Žan je bil na svetovnem prvenstvu sedmi in deveti, bistveno več ni bilo mogoče, ker ni štartal v prvi jakostni skupini;

predvsem to velja za slalom, ko je bila progra mehka. Postal je tudi državni prvak, posebej pa je blestel na preglednih in domačih FIS tekmah.

Klemen Bergant je predvsem prvak v poškodbah. Kar dvakrat je zlomil nogo, pa kljub temu uspel priti v vrh naših upov. Postal je mladinski balkanski prvak v veleslalomu, dobil je bron v slalomu, ima pa še dve sijajni uvrstitvi na FIS veleslalomu na Krvavcu, kjer je bil drugi, v slalomu v Mariboru pa tretji.

V ženski reprezentanci smo slabše zastopani. Med dvanajstimi sta le dve, ki vozita naše čevlje.

Nataša Bokal, članska državna prvakinja v smuku z veliko prednostjo in **Katja Lesjak**, državna mladinska prvakinja, tekmovalka, ki je izredno hitro prišla v vrh našega ženskega smučanja.

V mladi moški A reprezentanci od dvanajstih tekmovalcev kar polovica smuča na SR-u.

roj.	1966,	Triglav
Matjaž Naglič	1967,	Fužinar
Matej Čujež	1967,	Fužinar
Pavli Čebulj	1968,	Tržič
Uroš Markič	1969,	Cerkno
Samo Borovinšek	1969,	Alpetour
Jani Grašič	1969,	

Tudi v ženski mladi A reprezentanci je polovica »naša«.

roj.	1966,	Olimpija
Nataša Štancer	1967,	Triglav
Mojca Dežman	1968,	Triglav
Lea Dežman	1969,	Črna
Katjuša Pušnik	1969,	Kranjska gora
Romana Kotnik	1969,	

Od desetih pionirjev jih osem vozi Alpina čevlje.

roj.	1970,	Triglav
Gregor Grilc	1970,	Alpetour
Andrej Miklavc	1970,	Valentin Vodnik
Dejan Dodig	1970,	Radovljica
Matej Jovan	1970,	Triglav
Janez Šumi	1971,	Triglav
Gregor Stojanovič	1971,	Fužinar
Mitja Kunc	1971,	Fužinar
Mitja Adamič	1971,	Fužinar

roj.	1970,	Kranjska gora
Pionirke	1970,	Alpetour
Vesna Dolžan	1972,	Novinar
Polona Hafner	1971,	Alpetour
Maja Škrjanec	1971,	Olimpija
Petra Plajbes	1971,	
Karin Glavan	1971,	

Janez Šmitek

Ledinica zanimiva

Ustno izročilo o dogajanju v preteklosti vse bolj uhaja v pozabo. Prav je, da zato vsaj nekatere pripovedi zapišemo dokler je še čas. S tem ohranjamo kulturno in življenjsko zakladnico preteklosti. Seveda se pripovedi razlikujejo glede na spomin pripovedovalca in včasih tudi nekoliko odstopajo od resničnega dogajanja. Prav zato sem posegel tudi v Loške razglede, da sem mogel sestaviti dati kolikor toliko zanesljive podatke.

Na mestu, kjer sedaj stoji cerkev sv. Ane na Ledinici, je že prej stala cerkev, ki je bila posvečena sv. Ožboltu in jo prvič omenjajo po zapiskih v Loških urbarjih leta 1501. Nikjer ni zapisano, kdaj je bila ta cerkev zgrajena in kakšna je bila. Menda je bila zidana v gotskem slogu. Ustno izročilo trdi, da je imela ta cerkev pod oltarjem podzemeljski rov, ki je bil povezan z Maršotno jamo nad strugo Sore. Menda je bil tu notri tudi skrit zaklad, odnosno cerkvene dragocenosti, ki so jih tu skrivali pred Turki. Ob vpadu Turkov se

je v Maršotno jamo baje skrila deklica, ki se ji je od strahu pred Turki omračil um in ni hotela več zapustiti skrivališča. Hranila se je z zelišči in s hrano, ki so ji jo prinašali okoliški prebivalci. Ni znano po kom je dobila jama ime; ali se je ta deklica imenovala Maršota; ali je ime jame po čem drugem.

Tedanja cerkev je bila v začetku 18. stoletja ali točneje, po letu 1700 že v razpadajočem stanju. Kot trdijo tedanji zapiski, naj bi bila stara cerkev v približno enakem tlorisu kot je sedanja. Za točnejša spoznanja bi bilo potrebno več zahtevnejših talnih raziskav strokovnjakov. Morda bi se pri izkopavanju našel tudi zasut podzemeljski rov, ki se omenja v ustnem izročilu. Če upoštevamo dejstvo, da so v Goropekah dozidali cerkev leta 1733, je prav gotovo, da se je začetek zidanja na Ledinici zavlekel kakih 15 let. Tedanji denarni viri in zmognosti pač niso dovoljevali hitrejšega tempa. Verjetno so začeli s podiranjem stare cerkve na Ledinici pred letom

1750. Ko so leta 1913 obnavljali streho zvonika in nadomeščali dotrajane hrastove skodle z bakreno pločevino, so opazili na zvonikovi leseni konstrukciji letnico 1771. Ko pa so pred nekaj leti popravljali streho in zunanost cerkve, se je po naključju odkrutil belež nad vrati zakristije. Po luščenju se je pokazala letnica 1758, kar je dokaz, da je bil to leto že narejen omet in delo opravljeno. Pri zidavi cerkve so postavili z grebena zraven cerkve lesene odre, da so lahko položno celo voli dovažali gradbeni material okoli cerkve. Z višino zidave so odre toliko dvigali in nadgrajevali, kot je bilo potrebno, celo v višino zvonika. Vendar so menda le Picnovi voli iz Jarčje doline bili tako korajžni, da so vozili po teh odrih.

Po pripovedovanju vaščanov Ledinice, naj bi bila cerkev nekoč pri Šinkovcu na Ledinici, ker so še danes v hišnem oboku luknje z lesom, v katerem so sledovi vrvi kot pri zvonjenju. Mogoče so ob zidavi nove cerkve uporabljali prostore za bogoslužje. Luknje v stropu in sledovi vrvi v lesu pa niso zanesljivo pričevanje. Prav takšne luknje sem videl pri Šinkovcu na Medvedjem brdu in na Meji na Pasji ra-

vni nad Črnim vrhom, vendar so bile luknje pri teh dveh kmetih namenjene za obešanje zaklane živine, ko so vrvi potegnili skozi obokan strop in jih privezali v nadstropju. V lovskem dvorcu v Žireh (stari šoli) pa so v ta namen v stropu vzdane kljčke, na katere so obešali ustreljeno divjačino.

Notranjost cerkve na Ledinici so delali v letih 1773 in 1774, o čemer piše umetnostni zgodovinar Franc Štukelj v Loških razgledih predlanski. Cerkev, ki je zidana v baročnem slogu, je dobila tudi ustrezno notranjost. Avtor omenja, da je oltarje in notranjo slikarstvo izdelal Franc Ledervasch iz Strazišča pri Kranju, čigar oče se je tjakaj preselil iz okolice Solnograda (Salzburg). Omenjeni umetnik je delal s svojo družino. Ni izključeno, da pri delih ni sodeloval tudi kakšen drug umetnik in podobar, menda celo iz Rovt. V kasnejših prenovitvah je delal tudi Stefan Šubic.

Glavni oltar cerkve je posvečen sveti Ani, medtem ko so prejšnjega zavetnika sv. Ožbolta postavili na stranski oltar. Na stranskem oltarju je tudi sv. Florijan.

(Nadaljevanje)

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

Ob dvajsetletnici Moškega pevskega zbora Alpine

Takole se je na svojem slavnostnem koncertu številnim Žirovcem predstavil Moški pevski zbor Alpine

Dvajset let je od tedaj, ko je sredi brnenja strojev in trdega dela v borbi za vsakdanji kruh med preprostimi delavci v pri krojevalnici Alpine vzniknila ideja, ki je bila v tesni povezanosti s spoznanjem, da človek ne živi le od materialnih dobrin, ki jih ustvarja za vsakdanje življenje, marveč mu je nujno potrebno tudi udejstvovanje na duhovnem področju. Tako je nastal moški pevski zbor Alpina, ki deluje še danes kot posledica velike želje skupine delavcev iz neposredne proizvodnje po petju. Ideja o ustanovitvi pevskega zbora je bila torej posledica kulturne osveščenosti teh delavcev. Ti ljudje so želeli ponovno oživiti nekdanj dokaj cvetočo pevsko dejavnost v našem kraju. Da bi bila ideja čimprej uresničena, so k sodelovanju pritegnili še nekaj drugih pevcev, izven njihove ožje sredine. Tako so kmalu zadonele prve pesmi. Odmev teh prvih akordov prijetno zveni še danes v srcih tistih, ki so jih prvi oblikovali.

Kako je zbor nastajal in se razvijal, je bilo že podrobno opisano v zborniku, ki je izšel ob njegovi petnajsti obletnici. Omenimo naj le, da je bil prvi, ki je zbor vodil, Janez Oblak, ki pa je zaradi boleznj po krajšem obdobju moral z delom prenehati. Vodstvo zbora je nato prevzel Anton JOBST in ga vodil polnih devet let. Pod njegovim vodstvom je zbor dosegel viden napredek. To so potrjevali številni nastopi v domačem kraju, pa tudi v širšem občinskem in slovenskem merilu.

Antona Jobsta se pevci spominjajo z veliko hvaležnostjo in občudovanjem. Osmo desetletje njegovega življenja je že teklo, ko je še vodil naš zbor. Uspešno delovanje zbora ni bila le zasluga njegovih izrednih pedagoških sposobnosti, ki si jih je pridobil v sloviti orglarski šoli Antona Foersterja in mu jih posredoval slovenski skladatelj Stanko Premrl, marveč je pevca k prizadevanju podžigala tudi njegova mladostna energija, ki je kljub visoki starosti v njem še vedno prekipevala in jih spodbujala, da so se delu posvečali z vso resnostjo.

Ob desetletnici delovanja zbora in ob osemdesetletnici Antona Jobsta nam je le-ta svetoval, naj bi vodstvo zbora prepustili mlajšemu pevovodji. Takrat je umetniško vodstvo zbora prevzel Slobodan POLJANŠEK, ki je z novim repertoarjem in tudi z večjim številom novih pevcev vnesel vanj prijetno svežino. V času njegovega vodenja se zbor ponaša z vrsto uspešnih nastopov, zlasti na občinskih revijah, krajevnih proslavah in samostojnih koncertih. Nastopali pa so tudi v zamejstvu, v okviru kulturnega sodelovanja škofjeloške občine z zamejskimi Slovenci na Goriškem.

Pomemben korak na Žirovskem je bila tudi ustanovitev Ženskega pevskega zbora pred štirimi leti, ki je z Moškim pevskim zborom Alpine prerastel tudi v Mešani pevski zbor Anton Jobst, 23. oktobra 1983.

Dvajsetletni jubilej Moškega pevskega zbora Alpine nikakor

ne sme pomeniti samozadovoljstva ob doseženih uspehih v preteklem obdobju, temveč bolj kot spodbuda za nadaljnje delo na pevskem področju. Ustanovni člani Moškega pevskega zbora Alpine ob dvajsetletnem jubileju zaslužijo posebne čestitke in priznanje, da so s svojo pobudo poskrbeli za nadaljevanje bogate pevske tradicije v našem kraju, seveda pa je vse pohvale potrebno izreči tudi ostalim, ki so se zboru pridružili kasneje in so tako omogočili njegov obstanek in kvaliteten razvoj. Priznanje velja tudi pevovodji Slobodanu Poljanšku, ki je z desetletnim vodenjem dal zboru svoj pečat in razgibal v našem kraju pevsko kulturo, s kakršno se ne more ponašati niti marsikateri večji kulturni center.

Tako je bil 12. maja slavnostni koncert, na katerem so se poleg jubilarov, Moškega pevskega zbora Alpine, predstavile tudi pevke Ženskega pevskega zbora DPD Svoboda Žiri in Mešani pevski zbor Anton Jobst.

Lahko rečemo, da so se vsi trije zbori izkazali z izborom pesmi in dobro kakovostjo in skoraj štiristo poslušalcev je bilo navdušenih. Kot se za tak jubilej spodobi, so nekateri dobivali tudi priznanja. Gallusova odličja je podelil predstavnik ZKO Škofja Loka Peter Finžgar.

Bronaste značke so prejeli: Anton Čadež korepetitor Moškega, Ženskega in Mešanega zbora.

Janez Starman, Valentin Kokalj, Marjan Jesenko, Mirko Cankar.

Srebrno Gallusovo odličje: Slobodan Poljanšek zborovodja Moškega, Ženskega in Mešanega pevskega zbora in Janez Trček.

Zlato Gallusovo odličje pa so prejeli pevci, ki pojejo že več kot 25 let. Vsi ti člani zbora so prepevali že v drugih zborih predno je bil ustanovljen Moški pevski zbor Alpina. Le-ti so: Toni Zakelj, Franc Loštrec, Franc Zalar, Matija Zajc, Jaka Klemenčič, Anton Gorjup.

Peter Finžgar je Mešanemu pevskeemu zboru, Anton Jobst ob tej priliki podelil plaketo z likom žirovskega skladatelja Antona Jobsta.

Zaslužnim organizatorjem in pevcem se je v imenu delavcev Alpine zahvalil predsednik konference OO ZS Alpine Janjo Rupnik.

Prvi referent in sedanji predsednik Viki Zakelj vodi duhovno in organizacijsko zbor vseh 20 let. Njegovo delo ni bilo lahko, saj je moral skrbeti za različne potrebe zbora, vaje, obleke, zamenjava pevcev in delovnega mesta popoldanske izmene, nastope, prevozi ter pridobivanje novih pevcev kar je še bolj važno za obstoj zbora. Zato mu je v imenu delavcev sindikalnega odbora izročil priznanje kot zahvalo za ves trud in požrtvovalnost za delo.

Tudi sedanji pevovodja Slobodan Poljanšek slavi letos 10-letnico strokovnega vodenja Moškega pevskega zbora Alpine, zato mu je v imenu sindikalne organizacije prav tako izročil spominsko darilo.

Prvi pevci, ki pojejo že 20 let, Tone Gorjup, Jaka Klemenčič, Drago Pisanec, Franc Zalar, Toni Zakelj in Viki Zakelj, so prav tako prejeli spominsko darilo.

Moškemu pevskeemu zboru so čestitali tudi predstavniki drugih dveh zborov, ki delujeta v Žiri, še posebej pa se je pevcem zahvalil glavni direktor delovne organizacije Alpina Tomaž Košir, ki je ocenil velik prispevek pevcev k bogatjenju kulture na Žirovskem.

Zares, bilo je lepo!

Toni ŽAKELJ
Nejko PODOBNIK

Priznanja, Gallusove značke in priznanje Zveze kulturnih organizacij Škofja Loka je podelil predsednik ZKO Peter Finžgar

Čestitamo

Janko Rupnik, predsednik konference osnovnih organizacij zveze sindikatov Alpine je podelil priznanja najbolj zvestim godbenikom

Čestitamo

Peter Finžgar je podelil tudi spominsko plaketo Mešanemu pevskeemu zboru Anton Jobst. Bronasta plaketa je izdelana po grafični stvaritvi akademskega slikarja Tomaža Kržišnika

»DELO-ŽIVLJENJE« je glasilo ALPINE, tovarne obutve Žiri, Strojarska ul. 2, n. sol. o., ki ima v svoji sestavi: TOZD Proizvodnjo, TOZD Prodajo in Delovno skupnost skupnih služb. — Ureja ga uredniški odbor: Anica Govekar, Rado Kavčič, Anton Eniko, Helena Kavčič, Marjan Pišljar, Anuška Kavčič — tehnični urednik, Nejko Podobnik — glavni in odgovorni urednik. — Izhaja mesečno, naklada 2200 izvodov. Fotografije: Brigita Grošelj. Tisk TK Gorenjski tisk, Kranj